

שַׁעֲתָא, דְּאֵתְגַלִּי כְּתִיבָא עֵתִיקָא דְעֵתִיקוֹן בְּזַעִיר
אֲנָפִין וְאֲשֵׁתְכַח שְׁלֵמָא בְּכֹלָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהַנִּי תֵּלֵת קְרָאִי (דף קמ"ז ע"ב) רִישֵׁיהוֹן
י"ד י"ד י"ד, י"בְּרִכָּךְ י"אֵר י"שָׂא. בְּלָהוּ
לְאַחֲזָא מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָא. וְלֵאחֲתַּבְרָכָא מֵעֵתִיקָא
מָאן דְּאֲצַמְרִד. יו"ד יו"ד יו"ד, לְאַתְּבְּרָכָא זַעִיר אֲנָפִין
מֵעֵתִיקָא דְכֹלָא. וּבְנִין כָּךְ יְבָרְכֵךְ יי לְעֵילָא, וְיִשְׁמְרֵךְ
הוּא לְתַתָּא, וְכֵן בְּלָהוּ.

וְתֵאֲנִי תָנָא קָמִיה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִי מָאן דְּמַצְעֵר
בְּחַלְמִיָּה, לִיתִי בְשַׁעֲתָא דְכַהֲנֵי פְרָסִי יַדִּיָּהוּ,
וְלִיבָא רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלְךָ וְחִלּוּמוֹתַי שֶׁלְךָ וְכוּ'.
אֲמַאי. מִשּׁוּם דְּהָהִיא שַׁעֲתָא אֲשֵׁתְכַחוּ רַחֲמֵי בְעָלְמִין
בְּלָהוּ, וּמָאן דִּיבְעֵי צְלוּתִיה בְּצַעֲרִיהָ, אֵתְהַפֵּךְ לִיה
דִּינָא לְרַחֲמֵי.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

הַעֲתִיקִים בְּזַעִיר אֲנָפִין, וְנִמְצָא שְׁלוֹם בְּכֹל. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרֵאשֵׁי שְׁלֹשֶׁת הַפְּסוּקִים הַלָּלוּ יו"ד יו"ד יו"ד: "בְּרִכָּךְ י"אֵר י"שָׂא. כֹּלָם לְהֵרָאוֹת אֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה, וְלְהַתְבָּרֵךְ מֵהַעֲתִיק מִי שְׁצַרְיָה. יו"ד יו"ד יו"ד, לְהַתְבָּרֵךְ זַעִיר אֲנָפִין מֵעֵתִיק הַכֹּל. וּמִשּׁוּם כֵּן, יְבָרְכֵךְ ה' לְמַעַלְהָ, וְיִשְׁמְרֵךְ הוּא לְמַטָּה, וְכֵן כֹּלָם.

וְשִׁנָּה הַתָּנָא לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׁמַצְטַעֵר בְּחִלּוּמוֹ, שׁוֹבֵא בְשַׁעָה שְׁהַפְּהֵינָם פּוֹרְשִׁים יַדִּיהֶם, וַיֹּאמֶר: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי שֶׁלְךָ וְחִלּוּמוֹתַי שֶׁלְךָ וְכוּ'. לְמָה? מִשּׁוּם שְׂאוֹתָהּ שַׁעָה נִמְצָאִים רַחֲמִים בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, וּמִי שׁוֹבֵקֵשׁ תְּפִלָּתוֹ בְּצַעֲרוֹ, מֵתְהַפֵּךְ לוֹ דִּין לְרַחֲמִים.

וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי. (במדבר ו') מֵהוּ וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, יִתְקַנּוּ. כְּמָה דְכָתִיב, (במדבר ד') וְשָׂמוּ
 אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ וְאֵל מִשְׁאוֹ. לְאֶתְקַנָּא
 בְּבִרְכַתְהוֹן כְּתָרִין דִּימִינָא לִימִינָא, וְכְתָרִין דְּשְׂמַאלָא
 לְשְׂמַאלָא, כְּדִקָּא חֲזִי. דְּבַעֲיָא דְלָא יִטְעוּן בְּהוֹן,
 לְאֶתְקַנָּא כְּלָא, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּן עַלְאִין וְתַתְּאִין.
 וְאִי יַעֲבְדוּן הָכִי, מַה כְּתִיב. וְאֲנִי אֲבָרְכֶם. לְמַאן.
 לְאִינוּן כְּהֵנִי, דְּכָתִיב, (בראשית כז) וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ.
 וְכָתִיב (בראשית יב) וְאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ. אִינוּן מְבָרְכִין
 לְעַמָּא, וְאֲנָא אֲבָרְךָ לְהוּ. וְלְפִיכָךְ כְּתִיב וְשָׂמוּ, וְלָא
 כְּתִיב יֹאמְרוּ, אוּ יִזְכְּרוּ.

תָּאנָא, כֹּל כִּהֵן דְּלָא רַחֲמִין לִיה עַמָּא, לָא יִפְרוּם
 יְדִוֵי. וְעוֹבְדָא חָזָה בְּחַד כִּהֵן דִּקָּם וּפְרִים
 יְדִוֵי, וְעַד דְּלָא אֲשָׁלִים, אֲתַעְבִּיד תְּלָא דְגֵרְמִי. מָאִי
 טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּלָא בְּרִיךְ בְּתַיְבוּתָא. וְקָם אַחַר

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְמִי? לְאוֹתָם כְּהֵנִים, שְׂכָתוּב (בראשית כז)
 וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ. וְכָתוּב (שם יב) וְאֲבָרְכָה
 מְבָרְכֶיךָ. הֵם מְבָרְכִים אֶת הָעָם, וְאֲנִי אֲבָרְךָ
 אוֹתָם, וְלְפִיכָךְ כְּתוּב וְשָׂמוּ, וְלָא כְּתוּב יֹאמְרוּ
 אוּ יִזְכְּרוּ.

לְמַדְנֵנוּ, כֹּל כִּהֵן שְׂלָא אוֹדְבִים אוֹתוֹ הָעָם,
 לָא יִפְרֵשׁ יְדִיו. וּמַעֲשָׂה הִזְה בְּכִהֵן אַחַד שְׁקָם
 וּפְרֵשׁ יְדִיו, וְעַד שְׂלָא הַשְּׁלִים נַעֲשָׂה גַל

וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי. מַה זֶה וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי? אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה, יִתְקַנּוּ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (במדבר ד') וְשָׂמוּ
 אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל עֲבוֹדָתוֹ וְאֵל מִשְׁאוֹ.
 לְהִתְקִין בְּבִרְכַתְם כְּתָרִים שֶׁל לִימִין,
 וְכְתָרִים שֶׁל שְׂמַאל לְשְׂמַאל כְּרָאוּי, שְׂצָרִיךְ
 שְׂלָא יִטְעוּן בְּהֵם לְהִתְקִין הַכֹּל בְּדִי שִׁיתְפָּרְכוּ
 עֲלִיוּנִים וְתַתְּהוּנִים.

וְאֵם יַעֲשׂוּ כֶּךָ, מַה כְּתוּב? וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

וּפְרִים יְדוּי וּבְרִיד, וְאֶתְתַּקֵּן הַחַוּא יוֹמָא. כָּל כְּהֵן
 דְּהוּא לָא רְחִים לְעַמָּא, אוּ עַמָּא לָא רְחִמִין לֵיה, לָא
 וּפְרוּם יְדוּי לְבָרְכָא לְעַמָּא, דְּכְתִיב, (משלי כב) טוֹב עֵין
 הוּא יְבוֹרֵךְ אֶל תִּקְרִי יְבוֹרֵךְ, אֶלָּא יְבָרֵךְ.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יֶעֱזֶק, בַּא וְרָאָה מַה כְּתִיב בְּהַחַוּא
 רָשָׁע דְּבַלְעָם, בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְמַסֵּר לֵיה
 לְבָרְכָא לְיִשְׂרָאֵל, הָוּה מוּשְׁגַח בְּעֵינָא בִישָׂא, בְּגִין דְּלֹא
 יִתְקַיֵּים בְּרַכְתָּא, וְהָוּה תְּלִי מְלוּי בְּהַחַוּא עֵינָא בִישָׂא,
 דְּכְתִיב, (במדבר כד) נָאִם בְּלַעַם בְּנוֹ בְּעוֹר. מָאִי בְּנוֹ בְּעוֹר.
 מִהַחַוּא דְּהָוּה סָאנִי לְהוּ יִתִּיר מִכָּל בְּנֵי עַלְמָא. וְנָאִם
 הַגִּבֹּר שְׂתָם הָעֵין, דְּכְתִיב עֵינָא טָבָא מְנִיחָו, בְּגִין
 דְּלֹא יִתְבָּרְכוּן, וְלֹא יִתְקַיֵּים בְּרַכְתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָכִי הוּא וּדְאִי, דְּאֶשְׁתַּכַּח פְּקִיעָא
 (ס"א דְּאֶשְׁתַּכַּחן פְּקִיעָא) דְּעֵינָא לְבָרְכָא, דְּכְתִיב, (דניאל

לשון הקודש

לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, הִיָּה מְשֻׁנֵּיחַ בְּעֵין רַעְה
 כְּדִי שְׂלֵא תִתְקַבֵּים הַבְּרַכָּה, וְהִיָּה תוּלָה דְּבָרֵין
 בְּאוּתָה עֵין רַעְה, שְׂכַתוּב (במדבר כד) נָאִם בְּלַעַם
 בְּנוֹ בְּעוֹר. מַה זֶה בְּנוֹ בְּעוֹר? מֵאוּתוֹ שְׁהִיָּה
 שׁוֹנָא אוּתוֹ יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְנָאִם
 הַגִּבֹּר שְׂתָם הָעֵין, שְׂפִתוּם הָעֵין טוֹב מִהֵם,
 כְּדִי שְׂלֵא יִתְבָּרְכוּ וְלֹא תִתְקַבֵּים הַבְּרַכָּה.
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּדְּ הוּא בּוּדְאִי, שְׁנַמְצַעַת

עֲצָמוֹת. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂלֵא בְרַךְ
 בְּחִיבוּת. וְקָם אַחֵר וּפְרַשׁ יְדִיו וּבְרַךְ,
 וְהִתְתַּקֵּן אוּתוֹ הַיּוֹם. כָּל כְּהֵן שְׂאִינוֹ אוּהֵב אֶת
 הָעָם אוּ הָעָם לֹא אוּהֵבִים אוּתוֹ, לֹא יִפְרַשׁ
 יְדָיו לְבָרֵךְ אֶת הָעָם, שְׂכַתוּב (משלי כב) טוֹב עֵין
 הוּא יְבָרֵךְ, אֶל תִּקְרִי יְבָרֵךְ, אֶלָּא יְבָרֵךְ.
 לְמַדְנֵוּ, אָמַר רַבִּי יֶעֱזֶק, בַּא וְרָאָה מַה כְּתוּב
 בְּאוּתוֹ בְּלַעַם הָרָשָׁע. בְּשַׁעְה שְׁנַמְסֵר לוֹ

ט פִּקַּח עֵינֶיךָ, בְּגִין לְבָרְכָא. וּבְרַכְתָּא דְרַב הַמְנוּנָא
 סָבָא, הָכִי אָמַר, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִפְקַח עֵינָיו
 עֲלֶיךָ. וּבְהֵהוּא רָשַׁע פְּתִיב, שְׁתוּם הָעֵין. בְּגִין דְּלֹא
 יִתְבָּרְכּוֹן עַל יְדָוֵי. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּגִין כֶּף פְּהִנָּא
 דְּכָרִיךְ בְּעֵינָא טָבָא, בְּרַכְתִּיהָ אֲתַקִּיָּים. וְדִלָּא מְבָרַךְ
 בְּעֵינָא טָבָא, פְּתִיב, (מְשַׁלִּי כג) אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע
 עֵין וְאֵל תִּתְּאוּ לְמַטְעֲמוֹתָיו, פְּלוּמַר אֵל תִּבְעוּ מִנִּיהָ
 בְּרַכְתָּא כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תָּא חַזִּי, פְּתִיב (דְּבָרִים כג) וְלֹא אָבָה יי
 אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמוּעַ אֵל בְּלָעַם וְגו'. לְשִׁמוּעַ אֵל
 בְּלָעַם, אֵל בְּלָק מִיבְעֵי לִיה, דְּהָא עֶבֶד בְּלָק פְּלֹא,
 מַהוּ אֵל בְּלָעַם. אֵלָּא מִשּׁוּם דְּהָוָה סָתִים עֵינָיו, בְּגִין
 דְּלֹא יִתְבָּרְכּוֹן יִשְׂרָאֵל. תָּאנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אָמַר
 לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבִלְעָם, רָשַׁע, אֵת סָתִים
 עֵינֶיךָ בְּגִין דְּלֹא יִתְבָּרְכּוֹן בְּנִי. אָנָּא אִפְקַח עֵינֵי, וְכָל

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְמַטְעֲמוֹתָיו. פְּלוּמַר, אֵל תִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ בְּרַכָּה
 כָּלֵל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בֵּא רְאֵה, פְּתִיב (דְּבָרִים כג) וְלֹא
 אָבָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַ אֵל בְּלָעַם וְגו'. לְשִׁמְעַ
 אֵל בְּלָעַם! אֵל בְּלָק הָיָה צְרִיךְ לוֹ לְהִיוֹת,
 שְׁהָרִי בְּלָק עָשָׂה הַכֵּל! מַה זֶה אֵל בְּלָעַם?
 אֵלָּא מִשּׁוּם שְׁהָיָה סוּתָם עֵינָיו כְּדֵי שְׁלֹא
 יִתְבָּרְכּוֹן יִשְׂרָאֵל. לְמַדְנָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אָמַר

פְּתִיחַת (שְׁנַמְצַאת פְּקִיחוֹת) עֵין לְבָרַךְ, שְׁכַתוּב (דְּנִיאל

ט) פִּקַּח עֵינֶיךָ, כְּדֵי לְבָרַךְ. וּבְרַכְתָּ רַב הַמְנוּנָא
 סָבָא כֶּף הָיָה אֹמֵר: הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפְקַח
 עֵינָיו עֲלֶיךָ. וּבְאוֹתוֹ רָשַׁע פְּתוּב שְׁתָּם הָעֵין,
 כְּדֵי שְׁלֹא יִתְבָּרְכּוֹ עַל יְדָו. וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 לְכֹן צְרִיךְ הַכֵּהן לְבָרַךְ בְּעֵין טוֹבָה, בְּרַכְתּוֹ
 תִּתְקַיֵּים. וְשְׁלֹא מְבָרַךְ בְּעֵין טוֹבָה, פְּתוּב (מְשַׁלִּי
 כג) אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאוּ

מִלִּין דְּתִימָא, אֶהְפֵּךְ לְהוּ לְבִרְכָאן. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, וַיַּהֲפֹךְ ה' אֶלְהֵיךָ לְךָ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָה
 כִּי אֶהְבֵּךְ וְגו'.

וְעַל דָּא כְּתִיב, טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ כִּי נָתַן מַלְחָמוֹ
 לְדָל. מַהוּ מַלְחָמוֹ. כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּכְתִיב,
 (ויקרא כא) לָחֵם אֱלֹהֵי מִקְדָּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים וְגו'. מִשְׁמַע
 דְּקִדְּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים לָחֵם אֱלֹהֵי נַפֵּק מִנִּיה. וּבְגִין כֶּךָ
 כִּי נָתַן מַלְחָמוֹ לְדָל. תִּנְיָא, כְּמָה חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל
 קָמִי קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּעֵלְאֵי לָא מִתְּבָרְכִי אֶלָּא
 בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

דְּתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר רַבִּי חִיָּיא, אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, נִשְׁבַּע הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא יִכְנָס
 בִּירוּשָׁלַם שֶׁל מַעְלָה, עַד שְׂיִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם
 שֶׁל מַטָּה, שְׁנַאֲמַר (הושע יא) בְּקִרְבֶּךָ קִדּוֹשׁ וְלֹא אֲנֵא

לְשׁוֹן הַקִּדּוֹשׁ

אֱלֹהֵי יִצְאָ מִמְּנוֹ, וְלָכֵן כִּי נָתַן מַלְחָמוֹ לְדָל.
 לְמַדְנֵנו כְּמָה חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקִּדּוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁעֲלִינִים וְתַחְתּוּנִים מִתְּבָרְכִים
 רַק בְּגַלְל יִשְׂרָאֵל.

שְׁלִמְדָנֵנו, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חִיָּיא
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נִשְׁבַּע הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא
 יִכְנָס בִּירוּשָׁלַם שֶׁל מַעְלָה עַד שְׂיִכְנָסוּ
 יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם שֶׁל מַטָּה, שְׁנַאֲמַר (הושע יא)
 בְּקִרְבֶּךָ קִדּוֹשׁ וְלֹא אֲבֹא בְּעִיר. כְּלוֹמַר, כֹּל

לוֹ הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַלְעָם: רָשָׁע, אַתָּה
 סוֹתָם עֵינֶיךָ כְּדִי שְׁלֹא יִתְבָּרְכוּ בְּנֵי - אֲנִי
 אֶפְקָה עֵינִי, וְכֹל הַדְּבָרִים שְׁתֵּאמַר, אֶהְפֵּךְ
 אוֹתָם לְבִרְכָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם) וַיַּהֲפֹךְ ה'
 אֱלֹהֵיךָ לְךָ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָה כִּי אֶהְבֵּךְ וְגו'.
 וְעַל כֵּן כְּתוּב, (משלי כב) טוֹב עֵין הוּא יְבָרֵךְ כִּי
 נָתַן מַלְחָמוֹ לְדָל. מַה זֶה מַלְחָמוֹ? כְּמוֹ
 שְׂבָאֲרָנוּ, שְׁפָתוֹב (ויקרא כא) לָחֵם אֱלֹהֵי מִקְדָּשֵׁי
 הַקִּדְּשִׁים וְגו'. מִשְׁמַע שְׁקִדְּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים, לָחֵם

בְּעִיר. בְּלוֹמַר, כָּל זְמַנָּא דְשְׂכִינְתָּא הָכָא בְּגִלוּתָא,
שְׂמָא דְלַעִילָא לָא אֲשַׁתְּלִים. וְכָל תְּקוּנִין לָא אֲתַקְנוּ,
בְּכִיבּוּל אֲשַׁתְּאָר (דף קמ"ח ע"א) שְׂמָא קַדִּישָׁא חֲסָרָא.

רַבִּי אַבָּא הָוָה אָזִיל לְלוּד, פָּגַע בֵּיהּ רַבִּי זִירָא בַר
רַב, אָמַר לֵיהּ הָא חֲמִינָא אִפִּי שְׂכִינְתָּא, וּמָאן
דְחָמִי אִפִּי שְׂכִינְתָּא, בָּעֵי לְמִיזֵל וְלַרְהֻטָא בַתְרָאָה.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (הושע ו) וְנִדְעָה נְרֻדְפָּה לְדַעַת אֶת יְיָ.
וְכְּתִיב (ישעיה ב) וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֹן וְנַעֲלָה
אֶל הַר יְיָ וְגו'. כִּי מַצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְגו'. וְאַנָּה בְּעֵינָא
לְמַחֲדָּ בַתְרָדָּ, וְלְמִילָף מֵאֵינוֹן מְלִי מְעַלְיָתָא, דְאֵתוֹן
טַעֲמִין כָּל יוֹמָא, מֵאֲדָרָא קַדִּישָׁא.

מָאִי דְכְּתִיב, (בראשית טו) וְהָאֱמֹן בֵּינִי וַיַּחֲשֶׁבֶה לּוֹ עֲדָקָה,
אִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲשָׁבָה לְאַבְרָהָם, אִו
אַבְרָהָם לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַנָּה שְׂמַעְנָא, דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חֲשָׁבָה לְאַבְרָהָם, וְלָא אֲתִישָׁבָא בְּלַפְאִי.

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֹן וְנַעֲלָה אֶל הַר ה' וְגו'. כִּי
מַצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְגו'. וְאֲנִי רוֹצֵה לְלַבֵּת
אֲחֵרִיךְ וְלְלַמֵּד מֵאוֹתָם דְּבָרִים מְעַלִּים שְׂאֵתָם
טוֹעֲמִים כָּל יוֹם מִהַחֲדָר הַקּוּדֻשׁ.

מַח זֶה שְׂכִיבּוּב, (בראשית טו) וְהָאֱמֹן בֵּיהּ וַיַּחֲשֶׁבֶה
לוֹ עֲדָקָה? אִם הַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲשָׁב אוֹתָהּ
לְאַבְרָהָם אוֹ אַבְרָהָם לְקוּדֻשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?
וְאֲנִי שְׂמַעְתִּי שֶׁהַקּוּדֻשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲשָׁב אוֹתָהּ

זְמַן שֶׁהַשְּׂכִינָה פָּאן בְּגִלוּת, הַשֵּׁם שְׂלַמְעֵלָה
לָא נִשְׁתַּלֵּם, וְכָל הַתְּקוּנִים לָא נִתְקַנּוּ, כְּכִיבּוּל
נִשְׁאָר הַשֵּׁם הַקּוּדֻשׁ חֲסָר.

רַבִּי אַבָּא הָוָה הוֹלֵךְ לְלוּד, פָּגַע בּוּ רַבִּי זִירָא
בַר רַב. אָמַר לוֹ, הַרְי רְאִיתִי פְּנֵי הַשְּׂכִינָה,
וּמִי שְׂרוּאָה פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, עֲרִיךְ לְלַבֵּת וְלְרוּיָן
אַחֲרֶיהָ. וְהוּוּ שְׂכִיבּוּב (הושע ו) וְנִדְעָה נְרֻדְפָּה
לְדַעַת אֶת ה'. וְכְּתוּב (ישעיה ב) וְהָלְכוּ עַמִּים

אָמַר לִיָּה הֶכִי אֹקִימָנָא, וְלֹא הֶכִי הָיִי. תָּא חַזִי,
 וַיַּחֲשֹׁבֶהָ, וַיַּחֲשׁוּב לּוֹ לָא כְּתִיב, אֶלֶּא וַיַּחֲשֹׁבֶהָ, אַבְרָהָם
 וַדְּאִי חֲשָׁבֶה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּתַנָּא, פְּתִיב (בראשית
 טו) וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ חֲחוּצָה, אָמַר לִיָּה קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 עֵא מֵאַעֲטַנְגִינּוֹת שְׁלֵךְ, לָא הוּא אוֹרְחָא לְמַנְדַּע
 שְׁמִי, אֵת חָמִי, וְאַנָּא חֲמִינָא, אַבְרָם אִינוּ מוֹלִיד,
 אַבְרָהָם מוֹלִיד. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֲשֶׁתְּדָלוּ בְּאַרְחָא
 אַתְרָא, כ"ה יְהִיָּה זְרַעְךָ. מָאִי כ"ה. הִיא פְּתָרָא
 עֲשִׂירָאָה קְדִישָׁא דְּמַלְכָּא, לְמַנְדַּע שְׁמִיָּה, וְהִיא פְּתָרָא
 דְּדִינִין מִתְעָרִין מִנָּה.

וְתַאנָּא, כַּה יְהִיָּה זְרַעְךָ מִמָּש. בְּתַהִיא שְׁעָתָא חֲדָי
 אַבְרָהָם, לְאַסְתַּכְּלָא וְלְמַנְדַּע שְׁמִיָּה,
 וְלֵאֲתַדְבַּקָא בֵּיה, מְשׁוּם דְּאֲתַבְּשֵׁר בְּכ"ה, וְאַף עַל גַּב
 דְּדִינִין מִתְעָרִין מִנָּה, חֲשָׁבֶה אַבְרָהָם לְהוּא כְּתָרָא,
 אַף עַל גַּב דְּהִיא דִּינָא, כְּאֵלוּ הִיא רַחֲמֵי. תָּדָא הוּא

לשון הקודש

מִכָּאן וְלַהֲלָאָה הַשְׁתַּדְּלוּ בְּדַרְךְ אַחֲרַת, כ"ה
 יְהִיָּה זְרַעְךָ. מַה זֶה כ"ה? הִיא פְּתַר עֲשִׂירֵי
 הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַמַּלְכָּה לְדַעַת אֵת שְׁמוֹ, וְהִיא
 הַפְּתַר שֶׁהַדִּינִים מִתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה.

וְלְמַדְנֵנוּ, כַּה יְהִיָּה זְרַעְךָ מִמָּש. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 שְׂמַח אַבְרָהָם לְהַסְתַּכֵּל וְלְדַעַת אֵת שְׁמוֹ
 וְלַהֲדַבֵּק בוֹ, מְשׁוּם שֶׁהַתְּבַשֵּׁר בְּכ"ה, וְאַף עַל
 גַּב שְׂמַתְעוֹרְרִים מִמֶּנָּה הַדִּינִים, חֲשָׁב

לְאַבְרָהָם, וְלֹא הִתְנַשֵּׁב בְּלִבֵּי. אָמַר לוֹ, כִּד
 בְּאַרְנֵנוּ, וְלֹא הָיָה כִּד. כַּה רָאָה, וַיַּחֲשֹׁבֶהָ, לֹא
 כְּתוּב וַיַּחֲשֹׁב לוֹ, אֶלֶּא וַיַּחֲשֹׁבֶהָ, וַדְּאִי
 שְׂאַבְרָהָם חֲשַׁב אוֹתָהּ לְקְדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא.
 שְׁלַמְדֵנוּ, כְּתוּב וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ חֲחוּצָה. אָמַר לוֹ
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֵא מֵאַעֲטַנְגִינּוֹת שְׁלֵךְ,
 לֹא אוֹתָהּ הַדְּרָךְ לְדַעַת שְׁמִי, אֵתָהּ רוֹאָה וְאַנִּי
 רוֹאָה, אַבְרָם אִינוּ מוֹלִיד, אַבְרָהָם מוֹלִיד.

דְּכַתִּיב, וַיַּחֲשֹׁבָהּ. מָאי וַיַּחֲשֹׁבָהּ. לְהֵהוּא כְּתָרָא.
צְדָקָה רַחְמִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּי הָאֵל כְּתָרָא עֲשִׂירָאָה
הִיא, וְאֵתְקָרִי צְדָקָה, וְדִינִין מִתְעָרִין מִנָּה, וְאֵבְרָהָם
אָף עַל גַּב דִּינְדַע דִּינִין מִתְעָרִין מִנָּה מֵהָאֵל צְדָקָה.
הוּא חֲשָׁבָה צְדָקָה, דִּינִין לָא מִתְעָרִין מִנָּה, בְּגִין
דְּהוּא רַחְמִי.

תַּוּ אָמַר רַבִּי אַבְא, מָאי דְכַתִּיב, (בראשית כד) וַיִּי בָרַךְ
אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, כִּמְהָ דְאֵתְ אָמַר (דברי הימים א כט)
כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרְצָא. וְכַתִּיב כִּי תִבְרַכּוּ, דְּבִגְוִינִיחוּ
דִּישְׂרָאֵל מִתְבָּרַךְ הָאֵל כִּי עַל יְדָא דְכִהְנָא, בְּגִין
דִּיתְבָּרְכוּן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וַיִּשְׁתַּכַּח בְּרַכְתָּא בְּכָלֵא
וּלְזִמְנָא דְאֵתִי (ס"א פתיב) כִּמְהָ דְאֵתְ אָמַר (תהלים
קלד) יְבָרְכֶךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וְגו'. (תהלים קלה) בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן
יְרוּשָׁלַיִם.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

עוֹד אָמַר רַבִּי אַבְא, מַה שְּׁכַתּוּב (שם כד) וְהָאֵל
בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר (דברי
הימים-א כט) כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרְצָא. וְכַתּוּב כִּי
תִבְרַכּוּ. שְׁבִגְלַל יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכְתָּ הַכִּי עַל
יְדֵי הַכִּהֵן, בְּשִׁבִיל שִׁיתְבָּרְכוּ יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה,
וְתַמְצָא בְרַכָּה בְּכָל. וְלַעֲתִיד לָבֵא (בתוב) כִּמּוֹ
שְׁנַאֲמַר, (תהלים קלד) יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן וְגו'. (שם
קלה) בָּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַיִם.

אַבְרָהָם לְאוֹתוֹ הַכְּתָר, אָף עַל גַּב שְׁהִיא דִּין,
כְּאֵלוֹ הִיא רַחְמִים. וְהוּא שְׁכַתּוּב וַיַּחֲשֹׁבָהּ. מַה
זֶה וַיַּחֲשֹׁבָהּ? אֵת אוֹתוֹ הַכְּתָר, צְדָקָה
וְרַחְמִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּי הִיא כְּתָר
עֲשִׂירִי, וְנִקְרָאת צְדָקָה, וּמִמְנָה מִתְעוֹרְרִים
הַדִּינִים. וְאַבְרָהָם, אָף עַל גַּב שְׁיַדַע שְׁמַהֲצְדָקָה
הַזֶּה מִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים, הוּא חֲשַׁב אוֹתָהּ
צְדָקָה שְׁלֵא מִתְעוֹרְרִים מִמְנָה הַדִּינִים, בְּגִלְל
שְׁהִיא רַחְמִים.

וַיְהִי בַיּוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה וְגו'. (במדבר ז) תָּנָא רַבִּי יוֹסִי,
 בַּיּוֹם שֶׁנִּכְנְסָה כְּלָה לַחֻפָּה. בְּמַאי אֻקְיָמָנָא
 בַּיּוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה. אֶלָּא מִלְּמַד, דְּעַל יְדוּי דְּמֹשֶׁה
 נִכְנְסָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכִי עַד הַשְּׂתָא אַתְּ עַכְבַּת
 דְּלֹא עֵיילת לְדוּכְתָּה, וְהַכְּתִיב (שמות מ) וְלֹא יִכּוֹל מֹשֶׁה
 לָבֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְגו'. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין מוֹקְדָם
 וּמְאוּחָר בַּתּוֹרָה.

וַיְהִי בַּיּוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה, כַּלּוֹת שְׁל מֹשֶׁה וְדָאֵי. דְּתַנִּינָן
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאֵי דְכְּתִיב, (תהלים סח) עָלִית
 לְמַרוֹם שְׁבִית שְׁבִי וְגו'. אֶלָּא בְּשַׁעָה שְׂאָמַר לוֹ קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, (שמות ג) שֶׁל נְעֻלִיךְ מֵעַל רַגְלִיךְ, אֹדְעֵנִעַ
 הָהָר, אָמַר מִיכָאֵל קַמִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רַבּוֹנֵי שְׁל
 עוֹלָם תִּבְעֵי לְסִתּוֹר אָדָם. וְהָא כְּתִיב (בראשית ה) זָכַר
 וְנִקְבָּה בְּרָאם וַיְבָרֶךְ אֹתָם, וְלִית בְּרַכְתָּא אֲשַׁתְּכַח,
 אֶלָּא בְּמֵאן דְּאִיהוּ דְּכַר וְנִקְבָּא, וְאֵת אַמְרַת
 לְאַתְּ פְּרָשָׁא מְאַתְתִּיהָ.

לשון הקודש

ומאחר בתורה.

וַיְהִי בַּיּוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה, וְדָאֵי כַּלּוֹתוֹ שְׁל מֹשֶׁה.
 שְׁשֵׁנִינֵי, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵהוּ שְׁכָתוּב (תהלים
 סח) עָלִית לְמַרוֹם שְׁבִית שְׁבִי וְגו'? אֶלָּא בְּשַׁעָה
 שְׂאָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא (שמות ג) שֶׁל נְעֻלִיךְ
 מֵעַל רַגְלִיךְ, הֹדְעֵנִעַ הָהָר. אָמַר מִיכָאֵל לְפָנֵי
 הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא: רַבּוֹנֵי שְׁל עוֹלָם, הַתְּרַעָה

וַיְהִי בַּיּוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה וְגו'. שְׁנָה רַבִּי יוֹסִי,
 בַּיּוֹם שֶׁנִּכְנְסָה כְּלָה לַחֻפָּה. בְּמָה בְּאַרְנֵי
 בַּיּוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה? אֶלָּא מִלְּמַד שְׁעַל יְדֵי
 מֹשֶׁה נִכְנְסָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכִי עַד
 עַכְשָׁו הַתְּעַכְבָּה שְׁלֹא נִכְנְסָה לְמִקְוָמָה, וְהָרֵי
 כְּתוּב (שמות מ) וְלֹא יִכּוֹל מֹשֶׁה לָבֹא אֶל אֹהֶל
 מוֹעֵד וְגו'? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין מְקַדָּם

אָמַר לִיהָ הָא קַיִים מוֹשֶׁה פְּרִיָה וּרְבִיָה, הַשְׁתָּא אֲנָא
 בְּעֵינָא דִּיתְנַסְב בְּשְׂכִינְתָא, וּבְגִינִיה יְחוּת
 שְׂכִינְתָא לְדִיִּירָא עֲמִיָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב עָלֶיךָ
 לְמַרוּם שְׂבִית שְׁבִית שְׁבִי. וּמֵאֵי שְׁבִי. שְׂכִינְתָא דְאַתְנַסְבִּית
 עִמָּךְ. לְקַחְתָּ מִתְנֹות בְּאָדָם. בְּאָדָם לָא כְתִיב, אֱלֹא
 בְּאָדָם הִידוּע לְמַעְלָה. וּבִיּוֹמָא דִּנְחַתְתָּ שְׂכִינְתָא,
 הֵהוּא יוֹמָא דְאַתְנַסְבָּא בְּמוֹשֶׁה נְחַתָּא, הָדָא הוּא
 דְכְתִיב כֹּלֵת מוֹשֶׁה, כֹּלֵת מוֹשֶׁה מִמֶּשׁ.

וּבִיהוֹשֻׁעַ דְאַנְפוֹי כְּאַנְפוֹי סִיְהָרָא כְתִיב, (יהושע ה) שֶׁל
 נֶעְלָךְ, דִּלָּא אַתְפְּרֵשׁ אֱלֹא בְּזִמְנִין יְדִיעֵן,
 דְהָא לָא אַתְנַסְבִּית עֲמִיָה שְׂכִינְתָא כָּל כּוּךְ, וְלָא
 אַתְחִוִי לִיהָ, דְכְתִיב (יהושע ה) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל [עַל] פָּנָיו
 אַרְצָה. אֲבָל הָכָא כֹּלֵת מוֹשֶׁה וְדָאֵי. מִתְנֹות בְּאָדָם,
 מִתְנֵת פְּתִיב, זַפְּאָה חוּלְקִיָה דְמוֹשֶׁה, דְמֵאֲרִיָה בְּעֵי
 בִיקְרִיָה, עַל כָּל שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְקַחְתָּ מִתְנֹות בְּאָדָם. בְּאָדָם לָא כְתוּב, אֱלֹא
 בְּאָדָם הִידוּע לְמַעְלָה. וּבִיּוֹם שְׁיִרְדָה הַשְׂכִינָה,
 אוֹתוֹ יוֹם שְׁנַשְׂאָה לְמוֹשֶׁה הִיא יְרֵדָה, זֶהוּ
 שְׂכִינְתָא בְּלוֹת מוֹשֶׁה, כֹּלֵת מוֹשֶׁה מִמֶּשׁ.

וּבִיהוֹשֻׁעַ שְׁפָנִיו בְּפָנֵי הַלְבָנָה, כְתוּב (יהושע
 ה) שֶׁל נֶעְלָךְ, שְׂלֵא נִפְרַד אֱלֹא בְּזִמְנִים
 יְדוּעִים, שְׁהֲרֵי הַשְׂכִינָה לָא נִשְׂאָה לוֹ כָּל כּוּךְ
 וְלָא נִרְאָתָה לוֹ, שְׂכִינְתָא (שם) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל

לְסִתְרֵי אָדָם? וְהֲרֵי כְתוּב (בראשית ה) זָכַר וּנְקָבָה
 בְּרָאם וַיִּבְרָךְ אֹתָם, וְאִין נִמְצָאת הַפְּרֻכָה
 אֱלֹא בְּמֵי שְׁהוּא זָכַר וּנְקָבָה, וְאַתָּה אוֹמֵר
 לְהַפְרֵד מֵאַשְׁתּוֹ?

אָמַר לוֹ: הֲרֵי קַיִים מוֹשֶׁה פְּרִיָה וּרְבִיָה, כְּעַת
 אֲנִי רוּצָה שִׁישָׂא אֶת הַשְׂכִינָה, וּבְשִׁבִילוֹ תִרְד
 הַשְׂכִינָה לְדוֹר עֲמוֹ. זֶהוּ שְׂכִינְתָא עָלֶיךָ לְמַרוּם
 שְׂבִית שְׁבִי. וּמַהוּ הַשְׂבִי? שְׂכִינָה שְׁנַשְׂאָה לְךָ.

וַיֹּאמֶר יי אל מִשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם. (במדבר ז') מִהוּ לַיּוֹם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יוֹמִין דְּלַעֲיָלָא, דְּאֵתְחַנְכוּ לְאֵתְפָּרְכָא, (דף קמ"ח ע"ב) בְּאֵינּוֹן תְּרִיסָר תְּחוּמוֹן, דְּמִתְפָּרְשָׁא, וְכָל חַד אֵתְתַקֵּן וְאֵתְחַנְךְ בְּבִרְכָתָא עַל יְדוּי דְּאֵלִין דְּלִתְתָּא. תָּאנָא, כְּלָהוּ מִתְפָּרְכִין בְּגִין מִדְּבַחָא דְּלַעֲיָלָא, וְאִפִּילוּ תִתָּא תִתָּא וְאִפִּילוּ עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת מִתְפָּרְכִין.

דְּתַנְיָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵלְמָלָא לָא אַקְרִיבוּ אֵלִין תְּרִיסָר נְשִׂאִין, לָא יָכִיל עֲלָמָא לְמִיקָם קָמֵי תְרִיסָר נְשִׂאֵי יִשְׁמַעְעָל, דְּכִתִּיב, (בראשית כה) שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים לְאוֹמוֹתָם. מִדְּאַקְרִיבוּ אֵלִין דִּישְׂרָאֵל, נְסִיבוּ שׁוֹלְטָנוּתָא דְּכְלָהוּ, בְּגִין כֶּךָ נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם. וְכָל מַה דְּאַקְרִיבוּ, כְּגוֹנָא דְּלַעֲיָלָא אַקְרִיבוּ, בְּגִין דִּיתְפָּרְכוּן בְּלַחוֹן. אֵילָם שְׁשִׁים, עֵתוּדִים שְׁשִׁים,

לשון הקודש

שְׁלַמְעֵלָה, וְאִפִּילוּ הַתַּחְתּוֹן, וְאִפִּילוּ עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת מִתְפָּרְכִים. שְׁלַמְדָּנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵלְמָלָא לָא הַקְרִיבוּ שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים אֵלוּ, לָא יָכִיל הָעוֹלָם לַעֲמֵד לִפְנֵי שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאֵי יִשְׁמַעְעָל, שְׁכַתוּב, (בראשית כה) שְׁנַיִם עָשָׂר נְשִׂאִים לְאוֹמוֹתָם. מִשְׁהַקְרִיבוּ אֵלוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לְקַחוּ שְׁלֹמוֹן שֶׁל הַכֹּל, מִשּׁוּם כֶּךָ נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם. וְכָל מַה שְׁהַקְרִיבוּ, כְּדָגְמָה שְׁלַמְעֵלָה

(על) פְּנֵי אֶרְצָה. אֲבָל כָּאֵן כֵּלֵת מִשֶׁה וְדָאֵי. מִתְנַת בְּאָדָם, מִתְנַת כְּתוּב. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מִשֶׁה שְׂרַבּוּנוּ חֲפִין בִּיקְרוּ עַל כָּל שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וַיֹּאמֶר ה' אֵל מִשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם. מִהוּ לַיּוֹם? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יָמִים שְׁלַמְעֵלָה שְׁהִתְחַנְכוּ לְהִתְפָּרֵךְ בְּאוֹתָם שְׁנַיִם עָשָׂר תְּחוּמוֹים שְׁנַפְרָדִים, וְכָל אֶחָד הַתַּתְּקֵן וְהַתְּחַנְךְ בְּבִרְכָה עַל יְדֵי אוֹתָם שְׁלַמְעָה. לְמַדְנוּ, כָּלָם מִתְפָּרְכִים בְּגִלְל מְזַבַּח

בְּמָה דְכָתִיב, (שיר השירים ג) שְׁשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ,
 דְבַסְטָר גְבוּרָה. בַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב וְגו', וְהָא אַתְמַר,
 זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא מְרִיק
 עַלְיָהּוּ בְּרַכָּאן, וְצִיִּית צְלוֹתְהוֹן, וְעַלְיָהּוּ כְּתִיב, (תהלים
 קב) פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעֲרָעָר וְלֹא בֹזָה אֶת תְּפִלַּתְתֶּם וְגו'.
 בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 וּמְלוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשֵׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל אֶהְרֹן וְאֶמְרָתָּ
 אֵלָיו בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנִּזְרוֹת וְגו', (במדבר ח) רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים ט) וְהוּא כְּחַתָּן יוֹצֵא מִחוּפָּתוֹ וְגו'.
 זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אַתְרֵיעִי
 בַּהוֹן, וַיְהִיב לְהוֹן אוֹרֵיָתָא דְקִשׁוּמַּת, אֵילָנָא דְחַיִּי, דְּבִיָּה
 אַחִיד בַּר נֶשׁ (ס"א ירית) חַיִּין לְהָאֵי עֲלֻמָּא, וְחַיִּין לְעֲלֻמָּא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אָמֵן וְאָמֵן

פְּרֻשֵׁת בְּהַעֲלוֹתְךָ

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל אֶהְרֹן
 וְאֶמְרָתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנִּזְרוֹת וְגו'. רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים ט) וְהוּא כְּחַתָּן יוֹצֵא מִחוּפָּתוֹ
 וְגו'. אֲשֶׁרֵי חֲלָקְסָא שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּקוּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא רָצָה בְּדָם, וְנָתַן לָדָם תּוֹרַת אֱמֶת, עֵין
 חַיִּים, שְׂבוּ הָאָדָם אוֹחוֹ (ירוש') חַיִּים לְעוֹלָם הוּזָה
 וְחַיִּים לְעוֹלָם הַבָּא. שְׂבָל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל

הַקְּרִיבוּ, כְּדֵי שְׂיִתְבָּרְכוּ כְּלָם. אֵילָם שְׁשִׁים,
 עַתּוּדִים שְׁשִׁים, כְּמוֹ שְׁבַתוּב (שיר השירים ג)
 שְׁשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ, שְׂבַעַד הַגְּבוּרָה. בַּף
 אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב וְגו', וְהָרִי נִתְבָּאָר. אֲשֶׁרֵי
 חֲלָקְסָא שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁתְּקוּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מוֹרִיק עֲלֵיהֶם בְּרֻכּוֹת וּמְקַשֵּׁיב לְתַפְלוּתֵיהֶם,
 וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב (תהלים קב) פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעֲרָעָר
 וְלֹא בֹזָה אֶת תְּפִלַּתְתֶּם וְגו'.
 בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. וּמְלוּךְ ה' לְעוֹלָם

דָּאֵתִי. דְּכָל מָאן דְּאֶשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא וְאֶחִיד בָּהּ, אֵית
 לֵיהּ חֵיִין (ס"א אֶחִיד בְּחֵיִין). וְכָל מָאן דְּשָׁבִיק מְלִי
 דְּאוֹרֵייתָא, וְאֶתְפָּרֵשׁ מְאוֹרֵייתָא, בְּאֵלוֹ מִתְפָּרֵשׁ מִחֵיִין,
 בְּגִין דְּהִיא חֵיִין, וְכָל מְלוֹי חֵיִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב,
 (מְשֻׁלִי ד) כִּי חַיִּים הֵם וְגו'. וְכָתִיב (מְשֻׁלִי ג) רַפְּאוֹת תְּהִי
 לְשַׁרְךָ וְגו'.

תָּא חַי, אֵילָנָא דְחַי, אֶחִיד מְעִילָא לְתַתָּא. וְתֵא
 שְׂמֵשָׁא דְנְהִיר לְכָלָא, נְהוֹרָא דִילֵיהּ שְׂאֲרֵי
 מִרִישָׁא, וְאֶתְפָּשֵׁט בְּנוֹפָא דְאֵילָנָא נְאֲרַח מִיֶּשֶׁר, ב'
 סְטָרִין אֶחִידִן בֵּיתָא, חַד לְצַפּוֹן, וְחַד לְדָרוֹם. חַד יְמִינָא,
 וְחַד שְׂמְאָלָא. (וְאֵיבִין) בְּשַׁעֲתָא דְשְׂמֵשָׁא נְהִיר כְּמָה
 דְּאֶתְמַר, מִתְהוּא גּוֹפָא (ס"א גּוֹפָא) דְּאֵילָנָא, אֶתְקִיף
 לְדָרוּעָא דִימִינָא, וְאֶנְהִיר בְּתוֹקְפֵיהּ. וּמִתּוֹקְפֵיהּ נְהִיר
 שְׂמְאָלָא, וְאֶתְכַלִּיל בְּנְהוֹרֵיהּ.

וְהוּא כְּחַתָּן יוֹצֵא מִחַפְּתוֹ, מָאן אֵיחוּ חַפְּתוֹ. דָּא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

מִקְרָאשׁ, וּמִתְפָּשֵׁט בְּגוֹף הָאֵילָן בְּדַרְדַּךְ יֶשֶׁר.
 שְׁנֵי צְדָדִים אֲחוּזִים בּוֹ, אֶחָד לְצַפּוֹן וְאֶחָד
 לְדָרוֹם, אֶחָד יְמִין וְאֶחָד שְׂמְאָל, (דס) בְּשַׁעֲה
 שְׂמְאִירָה הַשְּׂמֵשׁ כְּמוֹ שְׁנַתְּפָאָר, מְאוֹתוֹ גּוֹף
 (נוף) הָאֵילָן, מְחֻזָּק לְרוּעַ יְמִין וּמְאִיר בְּתַקְפוֹ,
 וּמִתְקַפּוֹ מְאִיר הַשְּׂמְאָל וְנִכְלָל בְּאוֹרוֹ.
 וְהוּא כְּחַתָּן יוֹצֵא מִחַפְּתוֹ. מַהִי חַפְּתוֹ? זֶהוּ

בְּתוֹרָה וְאוֹחוּ בָּהּ, יֵשׁ לוֹ חַיִּים (אוֹחוּ בְּחַיִּים). וְכָל
 מִי שְׁעוֹזֵב דְּבְרֵי הַתּוֹרָה וְנִפְרָד מִהַתּוֹרָה,
 כְּאֵלוֹ נִפְרָד מִתְּחִיבִים, מִשּׁוּם שֶׁהֵיא חַיִּים, וְכָל
 דְּבָרֵיהּ חַיִּים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (מְשֻׁלִי ד) כִּי חַיִּים הֵם
 וְגו'. וְכָתוֹב (שס א) רַפְּאוֹת תְּהִי לְשַׁרְךָ וְגו'.
 כֹּא רְאָה, עֵץ הַחַיִּים אֲחוּז מִמַּעַלָּה לְמַטָּה.
 וְשְׂמֵשׁ זֶה שְׂמְאִירָה לְכָל, אוֹרָה מִתְחִיל

אִיהוּ (שיר השירים ג) עֲטָרָה שְׁעֵטָרָה לוֹ אָמוּ בְיוֹם תְּתַנְּתוּ.
 יוֹצֵא מִחֶפְתּוֹ, דָּא אִיהוּ רִישָׁא דְכָל נְהוֹרָא כְּמָה דְאֵת
 אָמֵר בְּקָרָא דְאֶפְתְּרִיהּ, מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ, דָּא
 שִׁירוֹתָא דְכֻלָּא, דְאֶקְרִי מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם. וְכִדִּין, נָפִיק
 בְּחֶתֶן מִמֶּשׁ, כִּד נָפִיק לְאֶעְרָעָא לְכַלְתִּיהּ, רְחִימָתָא
 דְנַפְשׁוֹ, וּפְרִישׁ דְרוּעוֹי, וּמְקַבֵּל לָהּ.

כֹּהֲאִי גִוּוֹנָא וְהוּא כְּחֶתֶן יוֹצֵא מִחֶפְתּוֹ, אִזְלָא שְׂמֵשָׁא
 וְאֶתְפָּשֵׁט לְגַבֵּי מַעְרָב, בְּיוֹן דְּמַעְרָב אֶתְקָרִיב,
 סָטֵר צָפוֹן אֶתְעַר לְקַבְלִיהּ בְּקַדְמוֹתָא, וְקָרִיב לְמַעְרָב,
 וְזוּיג לִיהּ בְּאֶתְרִיהּ, כְּמָה דְאֶתְמַר דְּכַתִּיב, (שיר השירים ב)
 שְׂמְאָלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וְלְבַתֵּר סָטֵר דְרוֹם דְּאִיהוּ
 יְמִינָא, דְּכַתִּיב וַיְמִינֵנוּ תַחֲבַקְנִי. כִּדִּין יָשִׁישׁ כְּגַבּוֹר
 לְרוּץ אֶרֶץ, לְאֶנְתָּרָא סִיחָרָא וְאוֹקְמוֹתָא. תָּא חֲזִי,
 בְּהַעֲלוֹתֶךָ אֶת הַנְּרוֹת, אֵלֶיךָ בּוֹצֵינִין עַלְאִין, דְּכִלְתּוּ
 נְהִירִין בְּחֶדָא מִן שְׂמֵשָׁא. (חסר כאן).

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַשֶּׁמֶשׁ וּמִתְפַּשֵּׁט לְמַעְרָב. בְּיוֹן שְׂמַעְרָב
 מִתְקָרֵב, צִד צָפוֹן מִתְעוֹרֵר מוֹלֹד בְּתַחֲלָה,
 וּמִתְקָרֵב לְמַעְרָב, וּמוֹזֵג אוֹתוֹ בְּמִקְוֹמוֹ, כְּמוֹ
 שְׂנַאֲמֵר שְׂכָתוּב (שם) שְׂמְאָלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי.
 וְאַחַר כֵּן צִד דְרוֹם, שְׂהוּא יְמִין, שְׂכָתוּב
 וַיְמִינֵנוּ תַחֲבַקְנִי. אִזּוּ יָשִׁישׁ כְּגַבּוֹר לְרוּץ אֶרֶץ,
 לְהֵאִיר הַלְבָּנָה, וּפְרֻשׁוּהּ. בֵּא רָאה, בְּהַעֲלוֹתֶךָ
 אֶת הַנְּרוֹת - אֵלֶיךָ מְנוֹרוֹת עֲלוֹנוֹת שְׂבָלִין

(שיר השירים א) עֲטָרָה שְׁעֵטָרָה לוֹ אָמוּ בְיוֹם
 תְּתַנְּתוּ. יוֹצֵא מִחֶפְתּוֹ - זֶהוּ רֵאשׁ שֶׁל כָּל
 אוֹר, כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר בְּפִסְוֹק שְׂלֵאֲחֶרִיו, מְקַצֵּה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ. זֶה רֵאשִׁית הַכֹּל שְׂנַקְרָאת
 מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם. וְאִזּוּ יוֹצֵא בְּחֶתֶן מִמֶּשׁ,
 בְּשִׁיּוּצָא לְפִנְשׁ אֶת כֹּלְתוֹ אֶהוּבַת נַפְשׁוֹ,
 וּפְרֻשׁ זְרוּעוֹתָיו וּמְקַבֵּלָהּ.

כְּמוֹ זֶה וְהוּא בְּחֶתֶן יוֹצֵא מִחֶפְתּוֹ, הוֹלְכֵת

רַבִּי אֲבָא פָּתַח, (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יִי
 בְּאוֹר פְּנִיךָ יִתְלַכּוּן. הַאִי קָרָא אוּקְמוּתָּ, אֲבָל
 תָּא חֲזִי, זַכָּאִין אֵינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יְהִיב
 לֹון אוּרֵייתָא קְדִישָׁא, (דף קמ"ט ע"א) וְאוּלִיף לֹון אֶרְחוּי,
 לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ, וְלִמְיֵטֵר פְּקוּדֵי דְאוּרֵייתָא, לְמִזְפֵּי
 בְּהוּ לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְקָרִיב לְהוּ בְּשַׁעְתָּא דְנַפְקוּ
 מִמְּצָרִים, דְּהָא בְּדִין אֲפִיק לֹון מִרְשׁוּתָא אַחְרָא,
 וְסָלִיק לֹון לְאַתְאַחְדָּא בְּשָׁמַיָהּ, וּבְדִין אֲקָרוּן בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי חוּרִין מְכֻלָּא. דְּלֹא יִתְבוּ תַּחֲוֹת רְשׁוּתָא
 אַחְרָא, וְסָלִיק לֹון לְאַחְדָּא בְּשָׁמַיָהּ, דְּסָלִיק עַל כֻּלָּא,
 דְּשְׁלִיט עַל עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

וּבְגוֹ רַחֲמֵימוּתָא דְלַהוּן, קָרָא לֹון (שמות ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי
 יִשְׂרָאֵל, בְּגוֹזָנָא (דְּקְדוּשָׁה) עֲלָאָה (ועל דא). קְטִיל (ס"א
 וְקְטִיל) כָּל בְּכוֹר דְלַעִילָא וְתַתָּא, וְשָׂרָא קְטִירִין וְאַפִּירִין
 דְּעֲלָאִין וְתַתָּאִין, בְּגִין לְאַפְקָא לֹון, וְעֵבִיד לֹון בְּנֵי

לשון הקודש

מאירות באחת מהשמש.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח, (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי
 תְרוּעָה הִי בְּאוֹר פְּנִיךָ יִתְלַכּוּן. הַפְּסוּק הַזֶּה
 פְּרֻשׁוּהוּ, אֲבָל בֵּא רָאָה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
 שְׁתַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
 וְלִמְדֵם דְּרַבְּיוּ לְהַתְדַּבֵּק בּוֹ, וְלִשְׁמֵר מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה לְזִכּוֹת בְּהוּן לְעוֹלָם הַבָּא, וְקָרְבָם
 בְּשַׁעֲהָ שְׁנִיעָאוּ מִמְּצָרִים, שְׁהָרֵי אֹז הוֹצִיאָם

מִרְשׁוֹת אַחֲרֵת, וְהַעֲלֵם לְהַאֲחוּ בְּשֵׁמוֹ, וְאֹז
 נִקְרָאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין מִהַכֵּל, שְׁלֹא
 יִשְׁבּוּ תַּחַת רְשׁוֹת אַחֲרֵת, וְהַעֲלֵם לְהַאֲחוּ
 בְּשֵׁמוֹ, שְׁעוּלָה עַל הַכֵּל, שְׁשׁוּלְט עַל עֲלִיוֹנִים
 וְתַתָּוֹנִים.

וּמִתּוֹךְ אֲהַבְתֶּם קָרָא לָהֶם (שמות ז) בְּנֵי בְכוֹרֵי
 יִשְׂרָאֵל, בְּדַגְמָה (שֶׁל הַקְדוּשָׁה) עֲלִיוֹנָה. (ועל זה) הָרַג
 (דְּהָרַג) כָּל בְּכוֹר שְׁלֹמְעֵלָה וּמִטָּה, וְהַתִּיר קְשָׁרִים

חֹרִין מִכָּלֵא. וְעַל דָּא לָא בְּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 לָא מִלְּאָךְ, וְלָא שְׂרָף, אֶלְא אִיהוּ. וְעוֹד, דְּהָא אִיהוּ
 יָדַע לְאַבְחָנָא וְלִמְנַדַּע כָּלֵא, וְלִמְשָׁרֵי אֲסוּרִין, וְלֹא
 אֵינוֹן בְּרִשׁוּתָא דְשְׁלִיחָא אַחְרָא אֶלְא בִּידֵיהּ.

תָּא חָזִי, בְּתַחֲוֹא לִילְיָא דְבְּעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְקַטְלָא כָּל אֵינוֹן בְּכוּרֵי כְּמָה דְאַתְמַר,
 בְּשַׁעְתָּא דְרַמְשׁ לִילְיָא, אָתוּ מְזַמְרִין לְזַמְרָא קַמּוּתָהּ,
 אָמַר לוֹן, לָא עִידָן הוּא דְהָא שִׁירְתָּא אַחְרָא,
 מְזַמְרִין בְּנֵי בְּאַרְעָא.

בְּשַׁעְתָּא דְאַתְפְּלִיג לִילְיָא, אַתְעַר רוּחַ צְפוֹן,
 וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּדִּין עֶבֶד נְוִקְמִין,
 וְיִשְׂרָאֵל עֶבְדֵּינָא שִׁירְתָּא בְּקוֹל רָם, (ס"א וְיִשְׂרָאֵל מְזַמְרִין וְאַמְרִין
 חֲלִילָא בְּקוֹל רָם) וְכִדִּין עֶבֶד לוֹן בְּנֵי חֹרִין מִכָּלֵא, וּמִלְּאָכִין
 עֶלְאֵי, וְכָל מִשְׁרֵיין כְּלָהוּ, הוּוּ צִיִּיתִין לְחוֹן לְקַלִּיתוֹן

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וְאַסוּרִים שֶׁל עֲלוּזִים וְתַחֲתוֹנִים כְּדִי
 לְהוֹעִיָּאם, וְעֵשָׂאם בְּנֵי חֹרִין מִכָּלֵא. וְעַל זֶה
 לָא רָצָה הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לָא מִלְּאָךְ וְלָא
 שְׂרָף, אֶלְא רַק הוּא. וְעוֹד, שְׁהָרֵי הוּא יָדַע
 לְהַבְחִין וְלִדְעַת הַכֹּל וְלַתִּיר אֲסוּרִים, וְאֵינוֹם
 בְּרִשׁוּת שְׁלִיחַ אַחֵר, אֶלְא בִּידוֹ.

בְּשַׁעְתָּא שְׁנַחֲלַק חֲלִילָה הַתְּעוֹרְרָה רוּחַ צְפוֹן,
 וְאִזְ עֵשָׂה הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא נְקַמּוּת, וְיִשְׂרָאֵל
 עוֹשִׂים שִׁירָה בְּקוֹל רָם, (וְיִשְׂרָאֵל מְזַמְרִים וְאַמְרִים חֲלִלָה
 בְּקוֹל רָם) וְאִזְ עֵשָׂאם בְּנֵי חֹרִין מִכָּלֵא, וּמִלְּאָכִים
 עֲלוּזִים וְכָל מִרְבַּבּוֹתֵיהֶם הֵיוּ מְקַשְׁיבִים לְהֶם

בַּא רְאָה, בְּאוֹתוֹ לִילְיָה שְׂרָפָה הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְהַרְג כָּל אוֹתָם בְּכוֹרוֹת כְּמוֹ שְׁנַאמַר,